«ΑΓΑΠΑ ΤΟ ΙΔΙΟΝ ΣΩΜΑ»

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

«Οὐδείς γάρ ποτέ τήν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν»
Ὁ Παῦλος: Ἐφεσ. ε΄ 29

Ὁ *ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης εἰς τόν «Λόγον πρός τούς πενθοῦντας....» προτρέπει: «Ἀγάπα τό ἴδιον σῶμα»* (14). Ἡ πατερική αὐτή συμβουλή μοῦ δίδει τό ἔναυσμα διά νά διατυπώσω ἐν συντομίᾳ ὡρισμένες βασικές ἐκκλησιαστικές ἀπόψεις ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, τῆς ἀγάπης δηλαδή πρός τό σῶμα μας. Τό θέμα αὐτό εἶναι ἐπίκαιρο, διότι ἀφ' ἑνός μέν διάγομεν τήν περίοδον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ ὁποία εἶναι κατά τήν παράδοσίν μας περίοδος ἀσκήσεως, σωματικῆς καί πνευματικῆς, ἀφ' ἑτέρου δέ ζῶμεν εἰς μίαν ὑλιστικήν κοινωνίαν μή δεχομένην ἀσκήσεις, περιορισμούς καί δεσμεύσεις ὠθοῦσαν τόν ἄνθρωπον συνεχῶς εἰς τήν σωματικήν τρυφήν καί ἀπόλαυσιν. Οὕτως τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας δι' ἄσκησιν παρερμηνεύεται ὡς ἐχθρότης ἔναντι τοῦ σώματος καί τῶν σωματικῶν. Ὅσοι οὕτως φρονοῦν πλανῶνται καί σφάλλονται. Διότι ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας διά τό θέμα μας ἔχει διαφορετικῶς, ἐξ ἧς καί ἡ προτροπή τοῦ ἁγίου πατρός καί διδασκάλου μας.

1 Ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος διά νηστείας, προσευχῆς, ἐγκρατείας καί τῶν λοιπῶν δέν προέρχεται ἀπό μιά δυαλυστική θεώρησι ὑποτιμήσεως τοῦ σώματος ὡς κακοῦ καί ὀργάνου τινός κακοῦ θεοῦ κατοικοῦντος ἐν αὐτῷ. Οὔτε ἐπίσης ἀντιμετωπίζομεν τό σῶμα μας καί τίς ἀνάγκες του ἐξουθενωτικῶς. Εἶναι χαρακτηριστικόν ἐν προκειμένῳ τό γεροντικόν λόγιον, τό ἀποδίδον τόν σκοπόν τῆς χριστιανικῆς ἀσκήσεως τοῦ σώματος κατά τό ὁποῖον γινόμεθα *«παθοκτόνοι καί οὐ σωματοκτόνοι»*. Μάλιστα δέ ἕνα σημεῖον διαφοροποιοῦν τήν ἐκκλησιαστική ἄσκησι τοῦ σώματος αὐτῆς τῶν παραδόσεων τῆς εἰδωλολατρικῆς Ἀνατολῆς (τοῦ ἰνδοϊσμοῦ, τοῦ βουδδισμοῦ καί τῶν λοιπῶν) εἶναι ἀκριβῶς αὐτή ἡ ἀφόρητη καί ἀπαράδεκτη χριστιανικῶς ὑποτίμησι τοῦ σώματος, τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καί τῆς παρούσης ζωῆς αὐτῶν τῶν μή χριστιανικῶν παραδόσεων.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἀντιθέτως φρονεῖ καί διδάσκει ἄκρως ὑψηλά περί τούτων. Ἡ ἀγάπη της καί ἡ φροντίδα της συμπεριέλαβε καί τό σῶμα καί τόν ὑλικό κόσμο καί τήν παροῦσα ζωή. Τά ἱεράρχησε καί τούς ἔδωσε νόημα, προοπτικήν καί θέσιν εἰς τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Θεωρεῖ τό σῶμα μας θεῖον δῶρον, θεῖον δημιούργημα, κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, προορισμένον νά ζήσῃ αἰωνίως ἐν ἀφθαρσίᾳ καί δόξῃ, εἰς κατάστασιν τιμῆς κατά τό θέλημα τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ. Διδάσκει ἐπίσης, ὅτι τώρα τό σῶμα μας εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν πτώσεως, κατωτέρας δηλαδή ἐκείνης, εἰς ἣν εὑρίσκετο εὐθύς ὡς ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ. Διά τοῦτο καί δέν λειτουργεῖ κατά φύσιν ἀλλά παρά φύσιν. Αὐτή δέ ἡ παρά φύσιν λειτουργία τοῦ σώματος ἀποτελεῖ ἕνα φαῦλο κύκλο θανάτου καί φθορᾶς. Συνίσταται δέ εἰς τήν ἀποκλειστικήν ἐπιθυμίαν τῶν γεωδῶν καί τῶν ὑλικῶν καί εἰς τήν δουλικήν ὑποταγήν του καί αἰχμαλωσίαν του εἰς τήν ἐξουσίαν τῶν πονηρῶν παθῶν τῆς κακίας, δι' ὧν ἐνεργοῦνται οἱ ἁμαρτίες. Διά δέ τῶν ἁμαρτιῶν τό σῶμα ὑποττάσσεται εἰς τήν φθοράν καί τελικῶς εἰς τόν θάνατον. Διά δέ τοῦ θανάτου ἐξουσιάζεται ὑπό τοῦ διαβόλου.

2 Ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος ὑπό τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου ἀποβλέπει:

α. Εἰς τήν ἀπελευθέρωσίν του ἐκ τῶν πονηρῶν παθῶν τῆς κακίας. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται διά τῆς ἐνισχύσεως τῆς θελήσεως καί τοῦ ἐν ἡμῖν αὐτεξουσίου, ὥστε νά καταστῶμεν ἐλεύθεροι. Ἡ νηστεία, ἡ ἐγκράτεια, ἡ λιτότης τοῦ βίου, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ προσευχή, ἡ ἀγρυπνία καί οἱ ἄλλες πνευματικές καί σωματικές ἀσκήσεις ἀπεργάζονται τόν ἄνθρωπον ἐλεύθερον, τοῦ χαρίζουν τήν πνευματικήν ἐλευθερίαν καί ἀπαλλάσσουν οὕτως τό σῶμα ἐκ τῆς τυραννίας τῶν παθῶν. Αὐτή τήν πνευματική ἐλευθερία ἐκήρυξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τήν πρός Γαλάτας ἐπιστολήν του. Ἐν αὐτῇ τῇ ἐλευθερίᾳ ἔζη, ὅτε ἐν παρρησίᾳ ἔγραφε πρός τούς Κορινθίους, ὅτι εἶναι *«ἐλεύθερος ἐκ πάντων»* (Α΄ Κορινθ. Θ΄ 19). Αὐτή ἡ πνευματική ἐλευθερία, ἡ ὁποία συμπεριλαμβάνει καί τό σῶμα μας εἶναι ὁ ἀγλαός καρπός τῆς ἀσκήσεως. Κατά ταῦτα λοιπόν ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος διά τῆς νηστείας καί τῶν λοιπῶν ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς τήν ἀγάπη καί τήν στοργή καί τήν φροντίδα τῶν χριστιανῶν διά τό σῶμα των.

6. Εἰς τήν παρασκευήν, τήν προετοιμασίαν τοῦ σώματος *«εἰς τήν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν»*. Κατά τήν χριστιανική ἀντίληψι τό σῶμα μας κατεσκευάσθη ὑλικό μέν καί κατάλληλο διά τήν ἀπόλαυσι τῆς παρούσης ζωῆς δυνάμενο νά αὐξηθῆ καί νά διέλθη διά πασῶν τῶν ἡλικιῶν του. Ἐφ' ὅσον ζῶμεν ἐν τῇ καταστάσει τῆς πτώσεως ὁ θάνατος θά τό ἀποκαθάρῃ ἐκ τῶν περιττῶν καί τῶν ἀχρήστων διά τήν ἀπόλαυσιν τῆς μελλούσης ζωῆς ἐν τῷ Θεῷ. Οὕτως θά μεταστοιχειωθῆ πρός τό θειότερον καί μετ' αὐτοῦ θά ἑνωθῆ πάλιν ἡ ψυχή καί θά τό φέρῃ ὡς στόλισμά της αἰωνίως ἤ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει αἰτίαν αἰσχύνης καί λύπης της. Εἰς αὐτήν τήν κατάστασιν δόξης θά γίνη τό σῶμα μας κατά τόν κορυφαῖον Ἀπόστολον Πέτρον *«κοινωνόν θείας φύσεως ἀποφυγόν τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς»*. (Β΄ Πέτρου α΄ 4).

Ἀγάπη ἑπομένως διά τό σῶμα μας σημαίνει ἐργασία νά τό ἀναδείξουμε ἀντάξιον δηλαδή θεῖον *«κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι»*. (Ἐφεσ. β΄ 22). Αὐτήν τήν πνευματικήν ἐργασίαν εἰργάζοντο οἱ πατέρες μας, οἵτινες κατά τόν Ἀπόστολον Παῦλον *«περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι,..... ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καί ὄρεσι καί σπηλαίοις καί ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς»*. (Ἑβρ. ια΄ 37-38). Αὐτή εἶναι ἡ δόξα τοῦ σώματος, νά καταστῆ θεοπρεπές κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ. Μέ τήν ἄσκησι τό σῶμα μας ἀποβάλλει τά γεώδη καί καθίσταται χωρητικόν τοῦ Θεοῦ. Ἰδού λοιπόν ποιά θεωρεῖται ἀληθινή ἀγάπη πρός τό σῶμα. Δέν εἶναι ἀγάπη ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀκορέστων παθῶν τῆς πονηρίας. Ὅσοι οὕτως ἀντιλαμβάνονται τό πρᾶγμα διαστρέφουν τήν ἔννοια τῆς ἀγάπης πρός τό σῶμα, χαλκεύουν εἰς αὐτό αἰώνια δεσμά καί τό καταδικάζουν εἰς ἀτιμίαν καί ἀδοξίαν.

Τήν βεβαιότητα, ὅτι τό σῶμα μας θά γίνῃ ἀχειροποίητος οἰκία αἰώνιος τοῦ Θεοῦ ἐκφράζουν οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: *«Οἴδαμεν γάρ ὅτι ἐάν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομήν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καί γάρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τό οἰκητήριον ἡμῶν τό ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες»*. (Β΄ Κορινθ. ε΄ 1-2).

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ΤΗΛ: 210 92 14 820, www. eptalofos.com.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

«ΑΓΑΠΑ ΤΟ ΙΔΙΟΝ ΣΩΜΑ»